

DUH BOŽJI NOVI ŽIVOT DARIVA
(Ez 37,1–14)

(Uzorak liturgijsko-katehetskog slavlja)

Cilj slavlja:

Želimo probuditi nutarnje iskustvo sudionika, da svemoguća Božja riječ daje život po Božjem duhu. Unatoč svim ljudskim slabostima i nemoći (pa i smrti), imamo pouzdanja u Božju snagu i silu koja dariva novi život. Što se u prošlosti dogodilo opet će se dogoditi. Važna nam je spoznaja i osjećaj da Bog svojih ne ostavlja, već im iz svoga Duha daje novi život.

1. Čitanje:

Prispodoba o suhim kostima: Ez 37,1–14. Napomena uz čitanje: pošto smo protumačili kontekst i značenje prispodobе, pročitajmo ponovno čitanje u ovom obliku bez vizionarskih slika.

Spusti se na me ruka Jahvina. Jahve mi reče: „Sine čovječji, prorokuj ovim kostima i reci im: O suhe kosti, čujte riječ Jahvinu! Ovako govori Jahve Gospod ovim kostima: Evo, duh ću svoj udahnuti u vas, i oživjet ćete! Žilama ću vas ispreplesti, mesom obložiti, kožom vas obaviti i duh svoj udahnuti u vas, i oživjet ćete — i znat ćete da sam ja Jahve!”

I ja stadoh prorokovati kao što mi bješe zapovjedbno. I reče mi: „Prorokuj duhu, sine čovječji, prorokuj i reci: Ovako govori Jahve Gospod: Od sva četiri vjetra dođi, duše, i dahni u ova trupla da ožive!”

Reče mi: „Sine čovječji, te kosti — to je sav dom Izraelov.” Evo, oni vele: „Usahnuše nam kosti i propade nam nada, pogibosmo!” Zato prorokuj i reci im: „Ovako govori Jahve Gospod:” Ja ću otvoriti vaše grobove, izvesti vas iz vaših grobova, narode moj, i odvesti vas u zemlju Izraelovu! I znat ćete da sam ja Jahve, kad otvorim grobove vaše i kad vas izvedem iz vaših grobova, moj narode! I duh svoj udahnut ću u vas da oživite, i dovest ću vas u vašu zemlju, i znat ćete da ja, Jahve, govorim i činim — riječ je Jahve Gospoda.”

(Prekrajanjem teksta ovo slavlje dobiva više subjektivni karakter jer je predviđeno kao priprema na sakramenat potvrde, ili za njegovu obnovu.)

Tumačenje teksta

Viziju o suhim kostima i njezinu dramsku scenu treba postaviti u okvir velikih vizija Ezekijela proroka: Ez 1–3; poziv. Ez 8–11; vizija Hrama. Ovdje se ne radi o uskrснуću mrtvih već o oživljavanju izraelskog naroda koji je u drugom zatočeništvu upao u beznađe. Babilonska zemlja postala je grob za Izraelce iz kojega će ih izbaviti Bog svojim duhom.

Ruka Jahvina: Biti zahvaćen Jahvinom rukom označuje početak ushićenja u viđenju (usp. Ez 1,3 i 8,1). Božja ruka je u Starom zavjetu znak Božje moći i vodstva (usp. Ps 73/72, 23), kao i posjedovanja (usp. Ps 139/138, 5). Otud i znak polaganja ruku za prenošenje službe (usp. Dj 6,6).

Jahve me u svom duhu izvede: Duh Jahvin vodi proroka na drugo mjesto (usp. 3,12 i 14). Vodi ga iz Tel Abiba, gdje se zadržavao, u dolinu koja je i kod njegova poziva kao cilj za sklonište (usp. Ez 3,22). Tu dolina dobiva suprotnu sliku: Jahve slavi pobjedu nad smrću. Scena sa suhim kostima predstavlja zaokret u naviještanju proroka Ezekijela. Umjesto da nagoviješta sud naviješta utjehu izbjavljenja.

Dolina puna kostiju: Označuje mjesto pobjede nad smrću. Kostiju su suhe, što znači da su ubijeni već dugo raspadnuti.

Sin čovječji: Pojam se susreće u Starom zavjetu prije svega u pjesničkim tekstovima i kod Ezekijela, koji je oslovljen kao sin čovječji da bi se naglasila beskonačna udaljenost između Boga i ljudi.

Jahve Gospode, to samo ti znaš: S jedne strane ovo je Ezekijelov odgovor beznadnom stanju a s druge strane beskrajnim mogućnostima Božje snage. Odgovor na pitanje daje se samome Bogu.

Prorokuj ovim kostima: Ezekijel treba izreći Božju riječ u proročkoj sili i snazi, po kojoj će kosti oživjeti. Djelotvorna Božja riječ će oživjeti mrtve.

Znat će da sam ja Jahve: Ovdje se želi naglasiti da je Jahve onaj koji sve čini. Kao što je to nekada bilo u beznađu egipatskog ropstva dogodit će se i sada, Jahve će pokazati svoju silu i slavu kao svemogućí Bog koji je bliz svome narodu, koji će oživjeti kao suhe kosti na novi život.

Stadoh prorokovati kao što mi bješe zapovjedbno: Prorok je posve u službi svoga Gospodina. On naviješta a da ne postavlja pitanja. To je razlog za čudo da se kosti pribiru i nastaju tjelesa.

Duha još ne bijaše u njima: Kao što je bilo kod prvog stvaranja prema izvješću knjige Postanka, ljudska tijela su bila stvorena, ali još nisu bila oživljena. Potrebno je bilo i sada, da bi se vratila tijela u zemaljski život, udahnuti im dah života.

Ovako govori Jahve Gospod: Naglašeno je da momenat oživljavanja zavisi od Božje riječi.

Od sva četiri vjetra dodi, Duše: Prorokova riječ treba sazvati duh života od sva četiri vjetra da po njemu tjelesa ožive. Ta je predodžba prastara u Izraelu. Dah života koji od Boga izlazi daje život svijetu. Gdje Bog povuče svoga duha, tu nastaje smrt i propast (usp. Ps 104/103).

I oživješe: Gdje Duh zahvati u sili, događa se pobjeda života nad smrću. Oni koji su ležali kao mrtvi stadoše na noge kao velika vojska.

To je sav dom Izraelov: U sljedećem tumačenju Bog uspoređuje suhe kosti sa živim članovima doma Izraelova. Cijeli Izrael treba doživjeti oslobođenje.

Propade nam nada, pogibosmo: Pod utjecajem propasti Jeruzalema Izraelci su vidjeli pred sobom samo sudbinu smrti bez ikakve nade za obnovom života. Vizija oživljavanja suhих kostiju odgovor je samog Jahve na beznadno zapomaganje zatočenika.

Ja ću otvoriti vaše grobove: Ovdje se na neobičan način mijenja slika. Više nije govor o oživljavanju suhих kostiju, već o izlasku iz groba. U Babilonu je Izrael kao u grobu iz kojega treba izići na život u vlastitu domovinu.

I znat ćete da sam ja Jahve: Kao gore, ponovno naglašava, dogodit će se ponovni moćni zahvat Jahvin, kao u vrijeme Izlaska iz Egipta, da Izrael upozna tko je njegov Bog.

Duh svoj udahnut ću u vas da oživite: To će se dogoditi po izlasku iz grobnog zatočeništva. U trenutku izlaska oživjet će po Božjem duhu.

Ja, Jahve govorim i činim: Kao kod mjesta suda koje postaje mjesto oživljavanja, narod će doći do nove spoznaje Božjega bića i time do novog zajedništva s njime.

2. Razmišljanje:

Bog, gospodar smrti i života javlja se svom proroku, zahvaća ga i vodi. Prorok je čovjek sav u Božjoj službi. Božji narod postao je mrtav za Boga u svojoj malodušnosti. Prorok se suočava s mrtvim stanjem Božjeg naroda, kome ljudska sila ne može više ništa pomoći. Ali, Bog daje proroku svoju riječ koja u njegovim ustima Božjim duhom izvodi novi život u mrtvom narodu. Bog spasava svoj narod. Sam ga izvodi iz zatočeništva kao iz groba i dovodi u obećanu zemlju. Što se u prošlosti dogodilo, za vrijeme sužanjstva u Egiptu opet se ponavlja. Bog stvara svoje novo djelo, ponovno stvara svoj narod. Bog daje svom narodu novi početak. Svojim Duhom daje mu novi život i vodi ga u njegovu zemlju. Božji narod će živjeti iz sile Božjega duha. Narod će upoznati: Jahve je Gospodin. Savez s Jahvom omogućuje nam život, jer Božja riječ po Božjem duhu novi život dariva.

Što se u prošlosti dogodilo, opet će se dogoditi. Dogodilo se da je Bog izveo narod iz Egipta, dogodilo se da je duh Božji zahvatio Ezekijela kako bi prorokovao narodu novu budućnost, novi život u vlastitoj zemlji. To se ponovilo u mnogo

širem značenju za sav svijet u Isusu Kristu, na kojem je duh Božji – Duh Sveti počinnuo, da bi po njemu dao život novom Božjem narodu – Crkvi. Događaji Staroga zavjeta samo su slike života s Bogom po Isusu Kristu. Zato molimo:

3. Molitva:

Pošalji Duha svojega, Gospodine,
i obnovi lice zemlje!

Kako su brojna tvoja djela, Gospodine,
Sve si to mudro učinio:
puna je zemlja stvorenja tvojih.
I sva ova bića željno čekaju
da ih nahraniš na vrijeme.
Daješ li im, tada sabiru:
otvaraš li ruku nasite se dobrima.
Sakriješ li lice svoje, tad se rastuže;
ako dah im oduzmeš, ugibaju,
i opet se u prah vraćaju.
Pošalješ li dah svoj, opet nastaju,
i tako obnavljaš lice zemlje.

(Ps 104/103)

4. Primjena u životu:

1. Razgovarajte u pripremi za slavlje: Što je svojstveno viđenju? Kakav je govor vizije? Kojim se slikama poslužio prorok Ezekijel? Koja je i danas simbolika mrtvačkih kostiju? Kako izgledaju znakovi za visoki napon i otrove?

2. Mi vjerujemo u uskrsnuće mrtvih. Iako ovaj tekst ne govori direktno o uskrsnuću mrtvih, koje predodžbe o tome trebamo ispraviti? Tko je mrtav za Boga?

3. Tko bi u vašoj zajednici trebao imati ulogu proroka Ezekijela i na koji način? Koje riječi bi on trebao upraviti zajednici ili pojedincima? Da li bi mu odgovarale i riječi Ezekijela proroka? Ima li kod vas mrtvih koje bi trebalo oživjeti?

4. S tekstom Ezekijela proroka usporedite i tekstove: Rim 8,14–27; i Lk 10,21–24. U čemu se ti tekstovi nadopunjuju?

5. Primijenite Ezekijelov tekst bez vizionarskih slika sasvim subjektivno na sebe. Zapišite izreke koje pokreću vaše misli i vaš život. Što vam one govore na ovakav način?

6. Uočite razliku starozavjetnog govora o Božjem duhu i novozavjetnu objavu o Duhu Svetom.